

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

Gazdasági önállóság.

A „Debreczen“ számára írta: Gothard Sándor
orsz. képviselő.

Debrecen, február 19.

Mikor Deák Ferenc, 1867-ben a kiegyezést megcsinálta, valószínűleg a nagy természet háztartásának törvényeiből a symbiosis, az együttélés törvénye lebegett a haza bölcsének szemei előtt.

1867 óta sajnos 32 évi szomorú tapasztalat megmutatta, hogy az a viszony, melyet mi Ausztriával fentartunk, nem symbiosis, nem együttélés, hanem kifejezetten a természet világából vett másik törvény képmása, az *élősködés, parazitizmus*. Az élősködés természettörvénye szerint az egyik faj rá van telepítve a másikra, és annak rovására él, fejlődik és erősödik. A szenvedő alanyt ebben a kellemetlen viszonyban „gazda egyénnek“, a ráragadt és gazda rovására élősködő, fejlődő fajt parazitának nevezik. És a természet törvénye az, hogy a parazita soha sem válik a gazda alany előnyére, hanem mindig annak kárára, lassu kiélésére vezet. És a gazda alany bármely lassan, bármely észrevétlenül napról-napra gyengül, sorvad, míg végül, ha élősködőjétől nem menekülhet, akkor elpusztul bele.

Éppen ezért künn a szabad természetben minden parazitát tartó gazda alany, igyekszik rettenetes vendégétől, a

parazitától menekülni, és a létfentartás természetes ösztöne alapján, a létért való küzdelemben mindent elkövet, hogy parazitájától szabaduljon. És e törvény alól a földteke háztartásának életében nincsen kivétel.

Deák Ferenc nem gondolta és nem láthatta előre, hogy a kiegyezésben megkötött együttélés Ausztriával nem symbiosis, hanem parazitizmus, és sajnos mi magyarok vagyunk a szenvedő gazda alany, melyet az élősködő napról-napra sorvaszt.

E szerencsétlen viszony folytán, melyet az 1367 teremtett meg, mi gyarmatállam lettünk, a társ Ausztria nyomorult gyarmata. De még milyen gyarmat?

Angliának, Németországnak, Franciaországnak stb. a maguk gyarmatai milliárdokat emésztenek meg, mert fenn kell miattuk tartani legalább is a velük való forgalom, kereskedelem és közlekedés eszközeit, és ezeket az eszközöket megfelelő hajóhadakkal őrizni is kell. Nálunk, a mi gyarmat-viszonyunkban ez a teher nincsen, mi magunk tartjuk fenn közlekedésünknek, e lecsapoló szivattyuknak összes terheit, költségeit. Fizetjük közlekedési eszközeink, és forgalmi eszközeink összes megteremtési és fentartási költségeit, vasutat, póstát, közutakat stb. hogy azokon az idegen iparúru, mely a mi iparunk vesztére tör, ránk nézve ingyen, a mi költségünkre és terhünkre besétálhasson a consum

területre. Mi a saját terhünkre és költségünkre vagyunk Ausztria gyarmatállama, és ebben a szerencsétlen helyzetben a világ egyik más állama sincsen.

Az erősebb iparu Ausztria mellett a mi iparunk nem fejlődhetik, hanem igen természetesen a két állam közt fenálló szabadkereskedelem folytán, Ausztria ipartermékeinek behozata a népesség szaporodásával, és igényeinek növekedésével évről-évre nagyobb lesz, mi pedig milliárdot meghaladó idegenbe kifizetett tőkével leszünk progressive szegényebbek. No és ez a viszony nem együttélés, nem symbiosis, hanem kifejezetten élősködés, hol a szenvedő gazda mi vagyunk.

Természetes, hogy e szerencsétlen viszonyon csak az segíthet, ha a parazitát lerázhatjuk nyakunkról és attól menekülni igyekszünk.

Ennek csak egy módja van: Az önálló gazdasági berendezkedés. Még pedig önálló bank és a vámsorompó.

Természetes, amint mi gazdasági életünk önállóságához jutunk, a természetes fejlődés óriási fellendülésében oly arányban, amint mi gyorsan és rohamlépéssel főgünk erősödni, éppen olyan mértékben, ahogy mi fejlődünk, fog visszafejlődni, gyengülni Ausztria, mint ahogy visszaesik a bőséges emlőtől elválasztott pufók csecsemő. És ez az, ami Ausztriának fáj és ezért nem akarja megadni soha sem a mi fejlődésünk

Esetek.

— A „Debreczen“ eredeti tárcája. —
Írta: Ádám Éva.

Szerettem az életben a frappáns, erőteljes fordulatokat. Talán mert az enyém olyan csöndes, azért szerettem, amikor magasabb erők harcba szólítják, problémákat adnak a léleknek. Vihar kell az ember lelkének, mert az tisztít.

Amikor szenzációkról olvasok, melyeknek rugói az emberi szenvedélyek, egy kicsit mintha mindig megirigyelném őket, amiért olyan erősek tudnak lenni.

Mindig a hősök felé fordul figyelmem s keresem az emberben a sajátos egyéniséget, azt a valamit, ami ezt a lényt arra bátorította, hogy hátat fordítson nekünk s menjen a maga útján még akkor is, ha tudja, hogy vérzeni fog a lába.

Hogy ezt az egyéniséget mennyire fejleszti valakiben a nevelés, az kétséges. Sokszor láttam az életben, hogy velünk született természet az ur az ember fölött s nem az, amit szülők, nevelők belénk parancsolnak. Láttam, amint Nyári Rudiné lecsukott szemekkel, halott fehér arccal pihent, mint egy szobor. Mint egy porcellán nipp. Mint egy beteg rokokó-baba. Vér nem volt az arcában. Mozdulatlan jéghideg arc. Amint a kávéházi asztalfőn ült s azt a fehér chrysantemum csokrot nézte mozdulatlan tekintettel, abban a percben megpillantottam ennek a nőnek a lelkét.

Nem volt abban sem szemtelenség, sem kihívó arcátlanság, mint sokan nevezték, — ahogyan ez a grófkisasszony egy füstös kávéház asztalánál közszemlére kirendezkedett.

Nézhetette öt ezer és ezer kíváncsi, gunyos tekintet. Ennek az asszonynak nem létezett a külvilág. Ekkora érzéketlenséggel, ekkorra önlelkébe mélyedéssel csak ez a nő rendelkezett!

Amiért nem tettem volna meg én és más azt, amit Festetich Vilma grófnő, azért nem lehetett eltemetni öt elevenen. Talán évszázadok előtt késztek el az ősök ezt a valamit, amik egykor valamelyik unoka lelkében explodálnak. Festetich Vilma este, a lelke mindig aktuális marad, mint tanulmány a nő lélektanához.

Ilyen problémát szolgáltatott legutóbb Harnoncourth Mária Lujza is. Esete jogot ad mindenkinek arra, hogy elgondolkozzék fölötte.

Szabad. Egyik jámbor nyárspolgár megbotráncozik, másik helyesli, de abban titokban megegyeznek, hogy tetszik a dolog! Hogyne! A kicsiny embernek valami jól eső elégtétel az, mikor a nagyragu, kiváltságos nő vagy férfi egyet lép a lejtőn.

Akik sem egyéni hajlamot, sem lelkiületet sem más mentőgondolatot el nem akarnak ismerni, azok előtt elzúllott lények a Festetich és Pongrácz grófnők.

Mária Lujzát is ide lehet sorolni? Aki a maga rangjabeli előkelő urral szökött ki az ősi palotából?

Minden ember keresi a maga egyéni boldogságát.

Egy mentséget tudok ezeknek a főuri hős-

nőknek. Hogy mindent megadott a sors nekik s az rettenetes valami lehet.

Amikor abszolúte semmi gondja, baja valakinek, mint ezeknek az arisztokrata lányoknak; mikor semmi, de semmi kötelességük, csak amit esetleg önként vállalnak; mikor olyan mindegy nekik a holnap és a holnapután és mig a világ; ebben a tulságos jóléttel teli életben kétszeresen követeli az egyéni boldogság a maga jussát.

Annyira más egy ilyen főuri nőnek az életviszonya s ezzel egész benső világa, hogy meg sem érthetjük. O undorodik attól, ami után más sóhajtoz. Neki ujdonság, izgató érdekesség mindaz, ami tőle lefelé teremtett. Vagy meg se látja, embereknek se tartja, vagy beteges kíváncsiság izgítja, vajjon az inas, vagy a kocsis az ő érzésvilágába minő variációkat visz? Minden kell a nőnek, ami új. A lelkiüdvösséget is kockára teszi azért.

Rokonszenvvel veszem tudomásul a Mária Lujza nagy sorsfordulását, mert úgy érzem, egy nő megtalálta a maga boldogságát. S mert a saját és arisztokrata családja hírnevét is elvitte vele, ezzel bebizonyította azt, hogy ő nő. Olyan, aminőnek testben-lélekben, hajlamban, érzésben Isten teremtette a nőt. Bizonyára azt a szerelmet, azt a vonzalmat, azt a melegséget vitte a lelkében, mely egyedül lehet alapja saját és utána következő lények boldogságának.

Az ő érzése poetikus, szép. S ha olyan formák közt nyert érvényesülést, melyet megszentel a szülői áldás: Mária Lujza ma a legboldogabb asszony.

eszközeit, a mi gazdasági és politikai függetlenségünket. Ezt előbb-utóbb úgy kell kivívni, kiküzdeni, mert az ölnkbe hullani nem fog soha.

A tételes törvény adta kezünkbe a a fegyvert, hogy a bankközösségből 1911. évben szabadulhatunk. A vámközösségtől pedig 1917-ben menekülhetünk csak. A magyar nemzet közgazdasági életének évezredes történelmében világraszóló két forduló pont ez. Mentül közelebb jutunk hozzá, Ausztria annál nagyobb erővel, erőszakkal és cselvetéssel fog ellene küzdeni, de hogy hiába azt, megfogja mutatni a közeljövő.

Az ujoncvita berekesztése.

A balpártiak nagyon „mentik a hazát“

A képviselőház ülése.

(Fővárosi tudósítónktól.) Justh Gyula elnök egynegyed 11 órakor nyitja meg az ülést. A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök és Günther, Jekelfalussy, Josipovich miniszterek. Wekerle miniszterelnök, a kereskedelmi miniszter nevében betérjeszt helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot.

Támadás az alelnök ellen.

Pilis István, Rakovszky tegnapi elnöklését kritizálja és kifogásolja, hogy Molnár Jenő tegnap betérjesztett határozati javaslatát szavazás előtt nem olvastatta fel.

Elnök: Védelmébe veszi Rakovszky eljárását és figyelmezteti Pilist, hogy az elnök eljárását nem teheti kritika tárgyává.

Az ujoncjavaslat.

Következik az ujoncjavaslat tárgyalásának folytatása.

Pilis István szól elsőnek a javaslatához. Elkalandozik a tárgytól, mire többszöri elnöki figyelmeztetésben részesül. Bizalmatlan a kormány iránt és ezért a javaslatot el nem fogadja.

Polónyi Géza avval kezdi, hogy az ujoncok megszavazása mindig politikai bizalom

De ha az áldást nem akarták ráadni?!

Ennek megtagadásával már bűn lett a Mária Lujza legszebb női erénye, hogy szeretni tudott, mint Isten rendelte?

Én csak kérdezek. Az olvasó feleljen izlése szerint.

Igy nagyobb-e a Mária Lujza bűne, vagy úgy lett volna nagyobb, ha lelkével ezt az embert szeretve, férjhez megy egy másik, előkelő urhoz, akitől tán borzadva menekült eddig?

Bűn-e keresni az egyéni boldogságot, akkor, ha a szülő ellenzi azt?

A szülő nem a multé-e már? A multhoz kell-e kötni a gyermek jövőjét? Azt a jövőt mely már az ezután levő embereké? Akire új örömeik, új kötelességek, új feladatok várnak.

Az-e a szülő kötelessége, hogy ezen új világtól elzárja gyermekét? Vagy az, hogy előkészítse, megedzze egyéniségét, lelkületét s azt mondja: most menj! Illeszkedj bele az új viszonyokba, saját felelősségedre!

Hiszen rendszeren ott hátrálunk és ott jön a tárgykai összeütközés, ahol legbensőbb egyéni érzéseink összeütköznek a külső világgal.

Egyéni boldogság ad értéket csak az életünknek. Minden más csak komédia. Ugy-e Harnoncourth Mária Lujza grófkisasszony?

Ezt igazolja a maga esete. Es ez fogja igazolni még sok más eset a jövőben, mindaddig, míg az emberek elhiszik. De addig sok martírja lesz a nő legszentebb hivatásának.

Akik szeretik a problémákat, gondolkozhatnak, vajjon bűnösök-e vagy martírok ezek a nők?

dolga volt a kormánnyal szemben, amit a lefolyt vita is bizonyít. Hosszasabban foglalkozik gróf Batthyány Tivadar beszédével, mely a függetlenségi párt álláspontját tolmácsolta. Rámutat arra a tévedésre, melyben Batthyány a paktumra nézve van. A paktumban csakis a vezérleti és vezényleti nyelv kikapcsolása foglaltatik.

A katonai oktatás terén 1867. óta törvénytelen állapot áll fenn, mert a kiegyezési törvény szerint minden magyar területen levő iskola a magyar kormány fenhatósága alá tartozik. Tehát törvénytelen dolog az, hogy Magyarországon létezzenek olyan iskolák, melyben közös hadügyminiszter által kinevezett tanárok tiszta osztrák szellemben nevelők német nyelven az oda járó növendékeket. Ez lehetetlen állapot. A növendékek nem katonák, nem tartoznak a közös hadsereg kötelékébe addig, míg a felavató esküt le nem tették. Addig magyar állampolgárok gyermekei, akikre semmiféle osztrák kaptafát ráhuzni nem lehet. Az ujonc megajánlást ezen állapotok megszüntetéséhez kell kötni. Kijelenti, hogy az ujoncokat kész megszavazni, azonban kénytelen elmondani, hogy a paktum erre nem kötelez, mert a paktumban csakis az 1905 és 1906 évi ujonc megajánlásról volt szó. Megszavazza az ujoncokat dacára annak, hogy a paktum erre nem kötelezi. Tudja, hogy a bankkérdés rövid időn belül aktuális lesz, tehát nem szabad a nemzet kívánsága elé akadályokat gördíteni, hogy ne mondhasák azt, hogy válságos időkben a magyar parlament nem szavazta meg az ujoncokat. Maniu támadására nem reflektál, a miniszterelnök megtalálta a kellő hangot az orvtámadás visszaverésére. Csak annyit tesz hozzá, hogy gondoskodjék a Ház intézményt biztosítókról, amelyek megtorolják az ilyen Maniu féle árulásokat.

A vita berekesztése.

Elnök jelenti, hogy több szónok nem lévén a vitát berekeszti. Zárszó jogán beszélhetnek: Farkasházy Zsigmond, Nagy György, Babocsay Sándor, Pilis István és még többen.

Farkasházy Zsigmond: Megindokolja ellenindítványát, melyben kéri a javaslatnak a bankkérdés elintézéséig a napirendről való levételét. Szemrehányást tesz a koalíciós pártoknak, hogy nem foglalkoztak komolyan a javaslattal, hanem rövid is lapidaris kijelentésekkel fogadták el a javaslatot.

Farkasházy után Okolicsányi személyes kérdésben szólal fel, míg Nagy György az ujoncjavaslatnak a napirendről való levételét indítványozza. Ezután az elnök az ülést beárta.

Városi ügyek.

A legközelebbi közgyűlés előkészítése.

Debreczen város jog- és pénzügyi bizottsága a jövő héten, február 23-án kedden d. u. 3 órakor a városháza kistermében Vecsey Imre főjegyző elnöklésével ülést tart, melyen a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatát készítik elő.

Az ülés tárgyai lesznek:

1. Gazdasági bizottság javaslata a körülméde területének értékesítése tárgyában.

2. A törvényhatósági joggal felruházott városok polgármestereinek IX. értekezletének jegyzőkönyve a laktanyák után kirovandó víz és csatorna díjaknak a katonai kincstár által megtérítése, valamint a városi törvény megalakítása érdekében a kormányhoz felirat szerkesztése tárgyában.

3. Hajdúvármegye közönségének átirata a vármegyei székházra feljegyezve levő telekkönyvi korlátozás kitérő tárgyában.

4. A gör. kath. templom körül tervbe vett terrasse építésének ügye.

5. A róm. kath. szegény ápolda kitelepítésének ügye.

6. A világitási bizottságnak a villamos építkezések pénzügyi állapotáról szóló jelentése.

7. Bars vármegye felirata az önálló magyar jegybank felállítása tárgyában.

8. Egyéb folyó ügyek.

Bóthy Zsolt Debreczenben.

Kozma Andor felolvasása.

A Csokonai-kör irodalmi ünnepe.

(Saját tudósítónktól.) A debreczeni Csokonai-kör nagy körültekintéssel állítja össze felolvasó üléseinek programját, amely felolvasó ülések színvonala az utóbbi időben valóban magasan emelkedett s e tekintetben imponálóan vezet a vidéki előkelő irodalmi testületek ily irányú működésének történetében.

Komoly, irodalmi munkásság iránt keltenek érdeklődést a Csokonai-kör felolvasó ülései, amelyek nem pályáznak az olcsó népszerűségekre, bár a vezetőség mindenkor gondoskodik a műsornak könnyebb tárgyú életkítéséről is.

Most ismét irodalmi ünnepre van kilátása a debreczeni közönségnek.

Bóthy Zsolt, kiváló írónk, a magyar esztétikusok egyik kiválósága, a Kisfaludy-társaság elnöke ugyanis március első felében váltja be ígérését, amelyet a Csokonai-körnek tett s eljön a Csokonai-kör felolvasó ülésére a neki oly kedves Debreczenbe.

Vele érkezik Kozma Andor, a Kisfaludy-társulat titkára, legkedveltebb költőink egyike, aki szintén régóta vágyik Debreczenbe és aki szebbnél-szebb költeményeket hoz körünkbe.

A Csokonai-kör elnöksége megteszi a kellő előkészületeket nagynevű vendégeinek méltó fogadására s arra, hogy ez a felolvasó ülés valóságos irodalmi ünnepé emelkedjék.

A felolvasó ülés március hó első felében lesz.

A debreceni Kossuth-szobor.

A szobor-bizottság ülése.

Mind közelebb és közelebb jutunk ahhoz az időhöz, mikor megszűnik az a szegényletes állapot, hogy a legmagyarabb városnak nevezett Debreczenben Kossuth Lajos ércbeöntött alakja nem hirdeti a szent függetlenségi eszméket. Pár év múlva Kossuth Lajos szobra ott fog állani a nagytemplom előtt. — Az előtt a nagytemplom előtt, melynek falai között hatvan évvel ezelőtt az ő szava szólott és vert visszhangot minden magyar szívében.

A Kossuth-szobor régen huzódó ügyében kedvező fejleményekről tett tegnap délelőtt a városházán tartott ülés keretében a szobor-bizottságnak Kovács József polgármester jelentést. Hogy a debreczeni Kossuth-szobor művészi becsü alkotás lesz, arra garancia, hogy legközelebb már 15—20 értékes pályamű fog Debreczenbe érkezni. Ez a szám még gyarapodni fog, mert a pályázati határidő május 15, amely időponttól még csaknem három hónap választ el.

A szoborbizottság tegnapi ülésén egyébként Kovács József polgármester elnöklete alatt jelen voltak: Aczél Géza főmérnök, Varga Károly, Lestyán Adorján, Roncsik Lajos, dr. Kardos Albert, Oláh Károly, Szabó Kálmán, Tüdös János dr., Csáthy Ferencz, Szántó Sámuel dr., Somogyi Pál, Szabó Kálmán, ifj. Schwartz Vilmos, Boldizsár Kálmán, Jeney Miklós.

Az ülés megnyitása után Kovács József polgármester bejelentette, hogy a Kossuth-szobor céljaira jelenleg 112 ezer koronányi összeg áll rendelkezésére. Majd előterjesztette azt, hogy a képzőművészeti társulat kéri a bizottságot, hogy a bíráló választmányba két tagot küldhessen. Azonban tekintve, hogy a pályázati feltételek már megállapítottak, a képző-

művészeti társulat kérése teljesíthető nem volt. A Kossuth-szobor pályázati határidő ez év május hó 15-én jár le. Ez időre már több művész értékes alkotása fog beérkezni.

Miután az idő rohamosan halad, a bizottság foglalkozott azzal is, hogy a beérkezett pályaműveket hol helyezték el.

Aczél Géza szerint legcélszerűbb volna egy barakkot építeni a nagyerdőn.

A bizottság a beérkező pályaművek elhelyezésének kivételére szűkebb körű bizottságot küldött ki Kovács József elnöklése alatt, a kis bizottság tagjai Aczél Géza és Tüdös János.

Aczél Géza főmérnök még szükségét látja annak, hogy az elhelyezendő szobor helyét gipszből mintegy 3 méternyi nagyságban elkészítsék. Ez 700—750 koronába kerül. A helyzet képen látható lenne a kereskedelmi akadémia épülete, nagytemplom és püspöki lak.

Kardos Albert dr. ezt a helyzetet képet feleslegesnek tartja, aki szakértő, tud következtetni, aki nem, annak meg felesleges.

Kovács József nem látja szükségtelennek, mert a tájékozásra meg kell adni a módot.

Tüdös János emlékeztetése hozza a bizottságnak, hogy mikor a hely kijelöléséről volt szó, még egy fővárosi művész is zavarban volt a szobor helyének megállapítására nézve.

A bizottság a gipszből készült háttér elkészítését elhatározta 700 kor. költséggel, mire az ülés véget ért.

A Zenekedvelők Körének első házi-estéje.

A zene- és énekkar bemutatkozása.

Az öröm jóleső érzései uralták a debreczeni közönségnek azt az előkelő részét, amely megjelent a Zenekedvelők Köre tegnapi első házi estéjén. Évtizedes lanyha kísérletezések után, végre egy nagy taborban láttuk Debreczen műkedvelő zenészeit és dalosait, akik a zene és énekművészet iránt érzett szeretetüktől vezettetve szolgálatába szegődtek az előadó művészete eme egyik legnemesebb ágának s már első fellépésük alkalmával is jelesen tapasztalható, készségeikkel léptek a közönség elé.

A zene- és énekkarban igen sokakat láttunk olyanokat, akiket más természetű elfoglaltságuk mellett is művész számba vehetünk s akik főerősségét képezték a zene- és énekkarnak.

Ott láttuk viszont azokat a műkedvelőket, akik most léptek először a nyilvános előadások dobogójára, kiérdemelve a közönség elismerését.

Ha teljesedésbe menne ama, e hasábon már nyilvánított óhajításunk, hogy a debreceni két zeneegylet fuzionálna, határozottan jelentős fejezet jutna városunk zenei életének történelmében ezeknek a zene- és énekkari hangversenyeknek. A tegnapi produkciót igazán nagy örömmel, lelkesedéssel fogadta a közönség.

Mi azt kívánjuk, hogy csak haladjon kitartással, buzgósággal, a szép iránti szeretetnek azzal a nemes lelkesedésével ennek a derék mozgalomnak vezetősége a megkezdett csapáson, amellyel ime már az első kísérletnél is városunk előkelő közönségének is kivívta legteljesebb elismerését.

A tegnapi hangversenyről zenereferensünk a következőkben számol be:

A debreceni „Zenekedvelők Köre” tegnap este lépett először a nagy közönség elé zene- és énekkarával, hogy bemutassa a tagoknak és érdeklődőknek előmenetelét. Városunkban már több ízben kísérleteztek ilyen irányban, de maradó eredmény nélkül. Ilyen nagyarányú zene- és énekkar azonban még nem működött és a most fellendült zenei élet mellett remél-

hető, hogy a vezető szerepet vivő egyesület képes lesz ezt a fontos intézményt megszilárdítani és állandóvá tenni.

Tegnap este tanubizonyosságát adta annak, hogy úgy az énekkar, mint a zenekar fejlődőképessége és helyes vezetés és tanulás mellett nagy feladatokra is képes lesz. A díszes közönség meleg érdeklődéssel és elismerő tapsokkal lelkesítette az előadókat, kik Schuhmann, Mozart Sibelius, Volkmann, Szögedi és Reisinger mutatták be összevágó előadásban. Az első szereplés sikerült, most már a zene- és énekkar kibővítését és fejlesztését tűzzék ki célul, hogy népszerű hangversenyek rendezésével nemes feladatuknak meg is felelhessenek. Irmay Béla karnagy, a pár hónap óta működő zenekar betanításával érdemes munkát végzett és biztos vezetésére kiérdemelte a közönség elismerését. Husz Lajos már ismeretes közönségünk előtt. Az énekkar vezetésével már sokszor aratott elismerést a Zenedében.

A hangversenyen szerepelt Forrai András cellóművész, ki meleg tónusával, nemes előadásával most is frappáns sikert aratott. Bach, Mozart, Popper és Schumann műveiből játszott. A kíséret Steinacker Viola urhölgy avatott kezében csak fokozta a művészi sikert.

Pör egy debreceni szövetkezet ellen

Érdekes kereskedelmi pör.

(Saját tudósítónktól.) Nem mindennapi, sőt ritka érdekességű pör felett fog rövidesen dönten a debreceni kir. Törvényszék, mint kereskedelmi bíróság.

A pert M. J. részvényes tag folytatja a H. M. N. B. cégű debreceni szövetkezet ellen közgyűlési határozat megsemmisítése iránt. E szövetkezet egyik közgyűlésén mintegy meglepetésszerűen titkos szavazást kértek az igazgatóság tagjainak megválasztására.

Az alapszabály szerint 25 tagnak van ilyen joga írásban kérni. Ezt a kérvényt a bíróság közös okiratnak minősítette, de a szövetkezet még sem mutatta elő, hanem azt állította, hogy megsemmisítette. Egyik eldönteni való kérdés tehát az lesz, hogy érvényes-e egy eltiltott, majd állítólag megsemmisített olyan okirat alapján elrendelt titkos szavazás s ennek eredménye, mely okiratot 25 közgyűlési tagnak kellett volna aláírni, melyet a társaság, mint közös okiratot köteles lett volna megőrizni legalább 10 évig s mégis megsemmisítette.

Másik érdekessége e pernek az, hogy a már beszerzett tanuvallomások szerint valaki olyan tagoknak is adott szavazati jegyit is szolgáló igazolványt, kik erre nem reflektáltak s viszont megtagadtatott olyanoktól az igazolványt, kik ilyen a közgyűlés előtt több mint 3 nappal követeltek. Olyan tag is vett részt a szavazáson a tanuvallomások szerint, kinek a közgyűlésen nyomták a markába a szavazásra jogosító igazolványt. Pedig az alapszabály azt rendeli, hogy a szavazásra szóló igazolványok a közgyűlést közvetlenül megelőző 3 napon belül már nem adhatók ki, hanem csakis előbb.

Eldönteni való kérdés lesz tehát az is, hogy közgyűlésnek tekinthető-e a részvényes tagokból összeválogatott gyűlékezeti, melyből kizárattott jogát gyakorolni kívánó részvényes. És hogy érvényes-e ilyen közgyűlésnek az igazgatóságot fölmentő, a számadásokat jóváhagyó s új igazgatóságot megválasztó határozata.

Ugy jogász, mint kereskedő körök, melyek e perről tudomással bírnak — kíváncsian várják a bíróság döntését.

MŰVÉSZET.

Művészi hangverseny. A jövő hó március 1-én, hétfőn este 8 órakor a Bika szálloda dísztermében mutatkozik be a nagyközönségnek dr. Szilágyi Imre helybeli ügyvéd, az ősmagyar zeneirodalom leghívatottabb tolmácsa, hogy gyönyörködtessen bennünket az ő páratlan hegedűjátékával és hogy megistesse velünk a zeneirodalom örökbecsű alkotásait, Lanetta, Csermák és Rózsavölgyi örök-

becsű alkotásait. Az estélyen Eötvös Károly országgyűlési képviselő tart szabad előadást a régi magyar zenéről. Eötvös előadása rendkívül érdekesnek ígérkezik, mert tudva van róla, hogy azon kevesek közé tartozik, aki egyszerű diskurzusban annyira le tudja kötni hallgatóságát, hogy ugyszólván egészen az ő beszédének hatása alatt élnek azok, akik az aranyszavu vajdát hallgatják. Az estélyen még Náday Ilonka dalénekesnő működik közre, a kit Dienzl Oszkár zongoraművész fog kísérni. Ezen érdekes hangversenyre belépti jegyek a következő helyárok mellett kaphatók: Páholy 20 kor., I. rendű ülőhely (1—5 sor) 5 kor., II. rendű ülőhely (6—8 sor) 4 kor., III. rendű ülőhely (9—10 sor) 3 kor., állóhely 2 korona. Jegyek válthatók Csáthy Ferenc zeneműkereskedésében, Egyháztér 2. szám.

Debreczen a külföld előtt.

*

Évtizedek óta jajgatunk, hogy a külföld, a művelt Nyugat nem ismer bennünket, Magyarországot Azsiában, vagy legalább Ausztria tartományának képzele, minket magyarokat ázsiai béduinoknak gondol, kik talán emberhussal élünk és még a tudományt is kanállal akarjuk enni.

Ezeket a dolgokat szomoruan tapasztaltuk, különösen mi, debreceniek, pár évvel ezelőtt, mikor Kovács Gusztáv darabont főispán esete alkalmával a külföldi lapok, a külföldi közvélemény le ázsiai hordozott bennünket és azt irkálták, hogy Debreczenben kitört az anarchia és itt mindenkit agyonvernek, aki nem gatyában jár. Persze, mit tehetünk róla: nagyokat nyeltünk, mikor a külföldi lapokat olvastuk és hallgattunk. Megelégedtünk azzal, hogy egy-két ilyen magyargyalázó lapot elégettünk, vagy bojkottáltunk.

Mostanában már javult a helyzet ebben az irányban. Neves államférfiak, publicisták cikkeznek a külföldi nagy lapokban, hogy igaz világításba helyezték az európai közvélemény előtt Magyarországot, ismertetik közjogi multját, jelenét, közgazdaságát, iparát, kereskedelmét, önállóságra, függetlenségre vonatkozó törekvéseit, harcait.

Es a külföld rokonszenve mindjobban Magyarország felé fordul; külföldön kezdik megismerni és megszeretni a magyar nemzetet és most már kevesebbet fordul elő olyan eset, hogy Magyarország a külföldi lapok hasábjain mint Ausztria tartománya, a magyar nemzet mint Ausztria nemzetisége, néptörzse szerepeljen.

Mindezeket pedig azért mondtuk el mert mostanában a magyar sajtóban sok szó esik arról, hogy egy nagy világlap, a *Moderne Kunst* husvétkor Magyarországról egy több száz oldalas nagy illusztrált mellékletet ad ki, melyhez a kereskedelmi kormány támogatását megnyerte és most pedig az egyes városok támogatását kéri.

Kétségtelen, hogy a több százezer példányszámban megjelenő *Moderne Kunst* ez a munkával, melyben hű világításban és úgy közjogi, mint közgazdasági és kulturális vonatkozásban ismertette lesz Magyarország, — nagy szolgálatot tesz annak az ügynek, hogy Magyarországot a művelt külföld igaz valójában megismerje. De még nagyobb szolgálatot tesz Magyarország fejlődő iparának és kereskedelmének, melyet végre a külföldiek is megismernek és eloszlik előttük az a balga hit, hogy a magyar csak a földet turja és nomád életet él.

Éppen ezekből a nemes intenciókból kifolyólag támogatja a kereskedelmi kormány a *Moderne Kunst* vállalkozását. Ez az inten-

ció azonban már nem talált viszhagra Debreczen városánál, mely ridegen visszautasította a külföldi lap ajánlatát, mely a támogatás ellenében Debreczen városát, a Hortobágyot, a maga különösségeivel, szépségével ismertette volna. Nem kutatjuk, hogy miért zárkózott el Debreczen város tanácsa a kérés elől. Lehet, hogy abban a véleményben van, — hogy semmi szükség sincs arra, hogy a külföldiek megismerjék a legmagyarabb várost és esetleg eljöjjenek ide szétnézni és gyönyörködni a Hortobágy délibájaiba. Oh minek ez!? Nem kell Debreczennek idegen forgalom.

De hagyjuk ezt. Mert hisz az a lap bizonyára csak foglalkozni fog Debreczennel. Ez alkalommal csak az ellen az izléstelenség ellen akarunk tiltakozni, hogy az egyik helyi újság erről az ügyről irván, mindjárt belevonja Kossuth Ferencz személyét és azt mondja, hogy a kormány csak azért támogatja a lap vállalkozását, hogy dicsériádkat írjon róla. Hát ez a legképtelenebb rágalom. Először nem minden lap dicsér személyeket pénzért. Másodszor Kossuth Ferencz személye nem szorul dicséretre és az a külföldi lap nem is fog írni személyekről, de Magyarország közgazdasági helyzetének ismertetésével nagy szolgáltatásokat fog tenni az ország kereskedelmének és iparának.

Petur.

Az asszony védelmében

Ököllel agyonverte a sógorát.

Borzalmas gyilkosság.

(Saját tudósítónktól.) A közeli Margittán borzalmas, de érdekes részletekkel bíró gyilkosság történt tegnap délután. Demeter Mihály gazda egy idő óta az ivásnak adta magát. Napról-napra részegen járt haza a korcsmából. Tegnap is alaposan felöntött a garatra s részeg fejjel állított be a lakására, a hol a fiatal felesége keserű szemrehányásokkal fogadta. A gazda örjögve vetette magát az asszonyra s a beretvával hadonászott:

— Megöllek! Elpusztítalak! — Ordított veszett haraggal.

Az asszony rémulten menekült a dühöngő ember elől, aki egyenesen az apja házába szaladt védelemért. Itt az öcscse, egy hatalmas erejű fiatal legény állt a megbőszült férj elé, akit feltartóztatott. Demeter azonban rugott, harapott s már-már kiszabadította magát a fiu acélujjai közül, amikor ez több hatalmas ökölcsapást mért sógora fejére. Demeter Mihály eszméletlenül terült el s pár percnyi vonaglás után meghalt. A gyilkos legényt, aki önkényt jelentkezett, tartóztatták.

SZINHAZ.

Műsor:

Szombaton: Rigoletto, opera. (Bérletszűnet.) Messinaiak javára.

Vasárnap délután: Mikádó, operette. (Bérletszűnet.)

Este: Remény. dráma. (Bérlet-szűnet.)

* **Debreczen a holdban.**.. Than Gyula látványos énekes bohózatához nagyban folynak az előkészületek. A darabban előforduló látványosságok közt első helyen áll a kisvasut amint berobog, basahalma a holdban sonkák

és kolbászbokból, a hétfejű sárkány, a holdbeli Debreczen transparentes függőnye. A vízáradás Debreczenben. A villamos vasut. A jégpalota. A tündérvár. A repülőgép. Azonkívül számos ének és táncszám tarkítja a kitűnő bohózatot, melyben a társulat egész személyzete játszik.

* **Diszelőadások a messinaiak javára.** A ma esti diszelőadás iránt szokatlan érdeklődés mutatkozik. Az operát Sas Ede prologja és Zivuska Andor ünnepi előjátéka előzi meg, melyben Messina pusztulása és a hatalmas segélyactiója, továbbá az emberszeretet krisztusi tana élénk kifejezésre jut. Tekintettel a nemes jótékonyagra a mai előadás jegyei 30 százalékkal emelve vannak.

Szabadalmazott Amerikai CZIPŐK

15)
20) Korona
25)

kizárólag
MANDEL LIPÓT
raktárában.

2514

A kisvasutból villamos.

Két millió koronába kerül.

Elkészült a tervezet.

(Saját tudósítónktól.) Három-négy hónapja, hogy a tárgyalások a város és a helyi vasut igazgatósága között a kisvasutnak villamossá történő átalakítása céljából megindultak, de azért az ügy még mindig a tervezet stádiumában van. A megvalósítás elé ugyanis akadályok gördülnek, amennyiben a villamossá való átalakítás nagy anyagi áldozatokat ró a városra.

Körner Adolf tanácsnok egyébként most állította össze a tárgyalások és értekezletek eredményét. Ezek szerint a városnak hat villamos-vasut vonala lenne. A máv. pályaudvartól a nagyerdőig 8.1 km.-teres kettős vonal, a Hatvan-utca—Baromvásártérig 3.8 km.-teres vonal, Kossuth-utca—Dohánybevaltó hivatalig 2.5 km.-teres vonal. Új vonal a Csapó-utcától a Huszárkaszárnyáig, ez 2.5 km.-tert tesz ki. Végül a Dohánybevaltó—Homokkert-utca kisvasut teherszállításra és a központi telep-vágányra. A villamos vasutá való átalakítás költségei összesen 2 millió 017,500 koronára rugna. Ebből a várost a kisvasut igazgatóságának feltételei szerint 1 millió korona terhelné. Ezzel szemben még azt is óhajtja a kisvasut, hogy a város a koncessiót a villamos vasut üzembehelyezéséértől számítva 60 évre adja meg.

A társaság az elfogyasztandó áramért 300.000 kiló watt óráig 11 fillért, a következő 50 ezer watt óráig 9 fillért, azontul bármely mennyiségig 8 fillért fizett, kilo watt óránként. Viszont a város a villamos vasut létesítése esetén a villamos telepet kibővíti.

A villamos vasuton a személy díjszabás díjtételei egy-egy vonalszakaszban akként alapítatnak meg, hogy egy egy szakasz-díj 10

fillér, de 24 fillérenél magasabb díj egy menetért nem szedhető, bármily utirány végéig is terjed az. A vonalaknak szakaszokra való beosztása a város és a kis vasutal való megállapodásával történik. Tíz éven aluli gyermekek a villamoson a díjak felét fizetik. A személykocsikon egy kocsiosztály lesz.

A villamos vasut ügyével legközelebb már a jogügyi bizottság és a közgyűlés is foglalkozni fog. Épen ezért a megtartott tárgyalásokról szóló jegyzőkönyvek az ügy ismertetése céljából kinyomattattak. Ebben a füzetben tájékozással benne van a nagyváradi és temesvári villamosok szerződése a várossal is.

A bankócsaló ipartestületi elnök.

Megfosztották a tiszttségétől.

Kozma József bűnlistája.

Annak a bünszövetkezetnek, mely a bősörményi hamispénzcsalások miatt jutott a debreczeni ügyészség fogházába, kétségtelenül legérdekesebb alakja Kozma József szerencsi hentes és többszörös háztulajdonos.

Kozma József Szerencsi ipari- és közéletben nagy szerepet játszott. Ő volt a szerencsi ipartestület elnöke. Titokban már régóta rebesgették róla, hogy nagy vagyonát bűnös uton szerezte, de ellene fellépni senki sem mert, féltek a hatalmától. Pedig Kozmának egyizben, 1904-ben már meggyűlt a baja a hatósággal hasonló hamisbankó-csalási ügyből kifolyólag, de ekkor kivágta magát és megszabadult a büntetéstől.

Most azonban kevésbé kedvezett neki a szerencse és rajtavesztett. Érdekes, hogy ez a pénzsóvár ember még a legjobb barátját, Péter Imre szerencsi henteset is rászedte, azt igérvén neki, hogy jó pénzért nagy mennyiségű hamis, de kitűnően sikerült bankót ad neki. Péter Imre feljelentése csak most utólag érkezett a debreczeni ügyészséghez, hol ennek az ügynek az aktái hatalmas halmazt képeznek.

Kozma József tíz nappal ezelőtt történt letartóztatása természetesen Szerencsen keltette a legnagyobb feltűnést. Szerencsen még mindig egyébről sem beszélnek az emberek, mint Kozma Józsefről, ki ellen nagy a felháborodás. Ennek elsősorban kifejezést adott a szerencsi ipartestület, melynek előjárósága tegnapelőtt ülést tartott, melyen Kozmát viselt tiszttségétől megfosztotta.

Bemasirozunk Szerbiába!?

Ultimátumos hírek és cáfolatok.

A szerb király György herceg javára lemond.

— Távirati tudósítás. —

Tegnap este érkezett táviratok megint nagyon komolynak festik a balkáni helyzetet, sőt egyik másik már arról beszél, hogy Magyarország-Ausztria ultimátumot küld Szerbiába és katonáival legközelebb bemasirozik a szerb földekre. Erre még az éjszaka kiadták illetékes helyen a félhivatalos cáfolatot, de ez a cáfolat is nagyon puskapor-szagu és azt sejteti, hogy mégis van valami a levegőbe és a monarchia erélyes lépésekre szánta magát Szerbiával szemben. Erről szólnak a következő táviratok:

Berlin, február 19. Pétervárról jelentik a Morningpostnak: Itteni hivatalos körökben számolnak azzal az eshetőséggel, hogy **Asztria-Magyarország legközelebb ultimátumot fog Szer-**

biához intézni és követelni fogja, hogy Szerbia szereljen le, mivel ellenesetben Ausztria-Magyarország tüntető expedíciót küld Szerbiába. Oroszország ebben ez esetben, a pánszláv körök tiltakozása dacára, valószínűleg semleges marad.

Budapest, február 19. A ma esti fővárosi lapok már közlik külföldi híradások nyomán az ultimátumos híreket. Ezzel szemben illetékes helyről a következő cáfolatot adták ki:

— A ma esti lapok Szerbiának küldendő ultimátumról beszélnek és olyan akciót tüntetnek fel küszöbön állónak, melyek a valóságot nem mindenben fedik. Annyi tény, hogy a monarchia Szerbia háborus készülődéseit és fenyegetőzéseit összetett kézzel nem nézi, de olyan végső eszközökhöz, mint az ultimátum, nem nyúl, mert a békés megoldás lehetőségét fenn akarja tartani.

Péter király lemondása.

Belgrad, február 19. Péter király ma magához hívatta Pasicsot és közölte vele, hogy szándékában van a trónörökös, György herceg javára lemondani, ha a trónörökös egyesíteni tudja a pártokat. Pasics a király lemondási szándékát közölte az ő radikálisokkal, kiknek körében nagy izgatottságot keltett.

Leszavazott szerb kabinet.

Belgrad, február 19. A szerb szbupstina hatomic gazdasági miniszternek 61 szóval 31 ellenében bizalmatlanságot szavazott. Valamint leszavazta a felhatalmazási törvényjavaslatot, melyhez a pénzügyminiszter és a miniszterelnök ragaszkodtak. A Velimirovics kabinet állása tarthatatlan.

A lohadó harci kedv.

Berlin, február 19. A Lokalanzeiger jelenti Belgrádból: Az ország harcias hangulatában fordulat állt be, amit annak tulajdonítanak, hogy Montenegró részéről a rokonszenv nyilvánításai az utóbbi időben teljesen elmaradtak. Ausztria-Magyarországon katonai készülődései is befolyásolják a helyzetet, a pártok viszálykodásai pedig megkötik az ország támadó erejét. A nyugodtabb hangulat abban is kifejezésre jut, hogy a harci lármát még a chauvinista lapok is megszüntették. Amily mértékben lohad a háborus kedv a szomszéd monarchiával szemben, — a pártok viszálykodásai épp oly mértékben elmérgesednek. Az ifju- és ó-radikálisok, akikből a jelenlegi kormány áll, a legnagyobb erővel küzdenek egymás ellen. A két párt közt teljes szakadás állott be, ami nagy belső komplikációkat idézhet elő. A két párt viszálykodása a jelenlegi kormány megmaradását teljesen lehetetlenné tette.

Prizrena, február 19. Az itteni szerbek körében gyűjtést indítottak szerb bandák felszerelésére és a gyűjtés eredményeképp állítólag 6000 koronát küldtek Belgrádba. Szerb részről még mindig erősen izgatnak az osztrák-magyar áruk bojkottálására, de kevés eredményel. Az osztrák-magyar áruk itt zavaratlan kelendőségre találtak.

HIREK.

Dr. Bakonyi Samu beteg.

Megfognak operálni.

Debrecen város közönsége, mely mindig osztatlan szeretettel és becsüléssel vette körül dr. Bakonyi Samunak, a város második kerülete képviselőjének személyét, bizonyára mély sajnálattal fogadja ezt a híradást, mely arról számol be, hogy dr. Bakonyi Samu súlyos betegen fekszik budapesti lakásán.

Dr. Bakonyi tudvalevően a nemrég lefolyt harmadik kerületi izgalmas választásnál a függetlenségi zászló becsületéért óriási munkásságot és agitációs tevékenységet fejtett ki. Ebben a munkában a hideg téli időszak annyira megrongálta egészségét, hogy már betegesen tért vissza a fővárosba, hol aztán pár nap múlva ágyának esett.

Régi, kinzó baja vette elő, még pedig oly nagy mértékben, hogy kezelő orvosai az operatio beavatkozást elkerülhetetlennek tartják és csak ettől várnak biztos és teljes gyógyulást. A műtétet pár nap múlva fogják végrehajtani.

Mindazonáltal aggodalomra egyáltalán nincs ok. Ha az operáció jól sikerül, a képviselő teljes felépülése egy-két hét alatt bekövetkezik.

— **Az állami tisztviselők lakbérére.** Tudvalevően a debreczeni állami tisztviselők kérvényileg és a képviselők útján arra kérték a pénzügyminisztert, hogy tekintettel az itt uralkodó drágaságra, Debreczent a II. lakbérosztályba sorozza. Mint hirlik, Wekerle a tisztviselők kérését teljesítette és Debreczent a kívánt lakbérosztályba vette fel. Ez a hír, mely a kormány szép méltányosságát mutatja, bizonyára meglepedést fog kelteni a tisztviselők körében.

— **A Szabad iskolában** ma 20-án dr. Gálbory Sámuel tart előadást „a bujakór a házasság szempontjából” címmel. Hely: az ipartestület díszterme. Idő: délután 6—7-ig. Az előadás mindig ingyenes.

— **A református papság új ruházata.** Az Országos Református Lelkészegegyesület a múlt év őszén tiz tagból álló bizottságot küldött ki azzal a megbizással, hogy az új református papi díszruházatot pontosan állapítsa meg. A református papi viselet ugyanis eddig egyáltalában nem volt szabályozva. Egyedül a palást volt hagyományos használatban, de ezt minden pap tetszése szerint csináltatta. A bizottság Székely József és Kontra Aladár lelkészek vezetésével Nemes Mihály történetfestőt kérte meg a hivatalos és egyöntetű papi ruházat tervének elkészítésére. A művész történelmi alapon készítette a tervezetet, amely szerint a hivatalos papi ruházat a következő darabokból áll: Régi sarkig érő tóga, sujtásos gombolású vállpalásttal, magyaros papi öv és régi kun kalpag. — A bizottság a tervezetet bemutatta az egyetemes egyházi konventnek, mely azután általános szótöbbséggel elfogadta. Az új díszruha viselete a jövőben az összes református papokra nézve kötelező. Azokat egyébként a napokban mutatták be a tervezők a collegiumban a debreceni és a közélvidéki lelkészeknek.

— **A debreczen—nagyvárad vasut.** A debreczen—nagyvárad vasut építésének céljára Pocsaj község képviselőtestülete 60,000, Derecske képviselőtestülete 30,000 koronás hozzájárulást

szavazott meg olyképpen, hogy amortizációs kölcsönt vesz fel e célra. Biharvármegye közgyűlése e határozatokat tudomásul vette s most úgy a kereskedelmi, mint a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Klein Ignáczné temetése.** Tegnap helyezték az annyira vágyott örök nyugalomra a tragikus véget ért uriaszony; Klein Ignáczné hült tetemeit. A Bethlen-utca 26. számú gyászházban rendkívül sokan gyűltek össze, hogy résztvegyenek a végtisztességen, mely délután két órakor kezdődött. A koporsót az izr. kertben, temető szélén földelték el, mert a zsidó vallás szabályai tiltják, hogy az öngyilkosokat a többi halottakkal egy sorrendben temessék el. — A temetés azért igen megható módon folyt le és nagyon sok köny hullozott az öngyilkossá lett szegény szép asszonyért.

— **Házi estély Schönberger bárónál.** Tegnap este báró Schönberger Bruno, a Vilmos huszárok ezredparancsnoka, ezredesnél fényes háziestély volt. A vendégszerető háznál vendégeül látták Debreczen előkelő világának számos tagjait. Ott voltak: báró Marschal huszárezredes és családja, Kirsch huszárnagy és családja, Perczel őrnagy és családja, Potórán kir. táblai bíró és családja, Sándor Árpád huszárkapitány, kamarás, a gróf Klebersberg-család, Huzly Lujza, Szabó Béla huszárkapitány, gróf Szapáry huszárkapitány, valamint az ezred tisztikar-tagjai, Lichtensteni, Clement, Rutkay főhadnagyok, Detrich hadnagy stb.

— **A függetlenségi párt mulatása.** A függetlenségi és 48-as párt 20-án, szombaton este tartandó fényes táncvigalma alkalmából előadásra kerülő műsorszámok főpróbáját ma d. u. 3 órakor tartják meg az Arany-Bika szálló dísztermében. Ülőhely 30, állóhely 20 fillér belépti díjjal, mely összeg részben a helybeli siketnéma intézet javára fordítatik. Jótékony cél érdekében minél számosabb megjelenést kér a rendezőség. Jegyek csakis Heller Márkus optikus urnál, a színház mellett és Rankai Béla ur Szent Anna-utcai fűszerkereskedésében válthatók.

— **Esküvő.** Néhai Jónás Sándor törvényszéki bíró és neje, szül. Ujfalusi Irma leányát: Jónás Ellát folyó hó 20-án, szombaton délután 3 órakor vezeti oltárhoz a ref. nagytömbben Bod Kálmán aradi kir. törvényszéki jegyző. Az esketést a vőlegény sógora, Dávid Gyula élesdi ref. lelkész fogja végezni. Tanuk lesznek a vőlegény részéről dr. Tóth Ferencz nagyváradai ügyvéd, a menyasszony részéről Dávid István táblai tanácsjegyző. Az új pár a Royal éttermében tartandó vacsora után délvidékre utazik.

— **Milyen idő lesz?** Meteor írja: A 23-iki csomópont hatáskörében ismét a hidegebb jelleg fejlik ki s tart 27-ig, mely napciklosok esetére még nagyobb mérvű is lehet. A hó végén s március elején enyhébb jellegű változó idő várható. E hónapban a még erősebb hatású csomópontok 19-re, 23-ra és 28-ra esnek.

— **Rémhírek Szerbiából.** Tegnap este Debreczenben megbizhatlan magántávirat alapján az a hír terjedt el, hogy György szerb trónörökös politikai orvgyilkosságnak lett áldozata. Természetesen ez a hír nem felel meg a valóságnak s késő éjszakáig semmi olyan hírt nem kaptunk, amely a szállingózó rémhírt megerősítette volna. Sőt nagyon valószínű, hogy a jovialis György királyfi ezalatt vigan pezsgőzött valahol . . .

— **Köszönetnyilvánítás.** A debreceni református egyház presbiteriumának a kiutalványozott 30 korona segélyért hálás köszönetet mond a Székely Társaság elnöke.

— **Törökbecséről Debreczenbe.** Mikoliti Mihály debreczeni pékmestert a napokban alaposan megkárosította Tomasev Péter, macedon származású 29 éves péklegény. Kedd reggel Tomasev behatolt a gazdája lakásába s feltörte Mikoliti ládáját, melyben ropogós szaszok voltak. Ezekből 500 koronát lopott el az ambiciózus péksegéd, aki aztán még, hogy a gyanút elterelje magáról egész nap végezte a dolgát. Az esti vonattal utazott el Debreczenből az ellopott pénzzel. A meglopott pékmester feljelentést tett a rendőrségen, amely azonnal táviratozott Törökbecsére. A csendőrség minden intézkedést megtett arra nézve, hogyha Tomasev oda érkezik, elfogja. Nem cselekedett helytelenül a csendőrség. Mikor a vonat berobogott Törökbecsére, kiszállt a kocsiból Tomasev, akit lefűleltek. Tegnapi táviratozott a csendőrség, hogy visszaszállítására tegyék meg az intézkedést, ami meg is történt.

— **Érdekes esküvő** volt Sátoraljaiuhelyen. Egy huszonkét éves fiatal ember Dombó Gyula adótsit vezette oltárhoz aráját a hatvanöt éves Szilvássy Matildot. A templom persze szorongásig megtelt érdeklődőkkel, sőt a templom előtt is nagy közönség verődött össze, mely a fiatal párt élénk ovációban részeseitette.

— **Tegnapi halottak.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Klein Ignác né 28 éves, Kádár János né 45 éves, Kapcsos Gizella né 14 hónapos, Lénárt Imre né 67 éves, Mühlbauer Mária né 31 éves, Mike István református 56 éves.

— **Elveszett a Péterfia-utca 2. számú házban** egy barna bőr ridikül, arany érem, óra, kis zsebkés és névjegy tartalommal. A megtaláló kéri, hogy szolgáltatassa be a „Debreczen” szerkesztőségében. Ellenkező esetben a káros feljelentést tesz a rendőrségen.

— **Cimbalom.** Pedálos fekete arany díszítésű kerettel, lírával és lábakkal kivágott hangjegy tartóval és sárgaréz gyertyatartóval mesés olcsón eladó. Cserepes-utca 11. szám alatt.

— **Dr. Tihanyi Béla** az összes gyógytudományok tudora, Korányi tanár belklinikájának volt orvosa, belgyógyász, orr, gége és fülorvos rendel d. e. 8—10-ig és d. u. fél 3-tól 4 óráig Piac-utca 73. sz. alatt.

— **Vizvezeték,** fürdő, csatornázás és szivattyú berendezéseket gyorsan szakszertien készít és javít jótállás mellett, Wilhelm Ede, Hatvan-utca 4.

— **Debreczenben** Bethlen-utca 27. alatti ház igen jó karban eladó. Értekezhetni lehet ugyanott, Csonka-utca 20. alatt.

— **Kisasszony felvétetik,** aki a magyar és német nyelvben, gyorsírásban és gépirásban jártassággal bír. — Czim a kiadóhivatalban.

— **Ismeretségét keresem** olyan jobblelkű, korosabb uriembernek, kit boldoggá tenné, ha egy rokonszenves igazi árvának otthont nyújthatna. Leveleket „Becsülésre Méltó” jellegére a kiadóhivatalba.

— **Minden szőlősgazda** ingyen és bérmentve kérje a „Milleniumtelep” Nagyösz, Torontál megye, magyar vagy német vagy román vagy szerb főárjegyzékét legjobb fajú és válogatott minőségű szőlőoltványokról. Ezre 71 koronától feljebb. 1

Legujabb.

Justh Gyula a Ház feloszlásáról.

Budapest, február 19. Justh Gyula házelnök ma a képviselőház folyosóján kijelentette, hogy ha a bankkérdésben, vagy egyáltalán az önálló bank felállítása előtt a Házat feloszlának, ő vidéki körutra indulna és országos akciót kezdené az önálló nemzeti bank mellett.

Regény-csarnok.

41. Regény.

A nagy rejtély.

Ha az esküdtszék nem tud határozni, vajjon elítélje vagy felmentse-e a vádlottat, Skótiában meg van neki engedve, hogy e kétségének, compromiss formájában adjon kifejezést. Ha egyrészt nem bírnak oly alibival s oly bizonyítékokkal, melyek határozottan kimutatnák a fogoly értatlóságát, másrészt azonban arra sincs elegendő bizonyíték, hogy határozottan büntönsnek ítéltessék: azzal bujnak ki a kényes helyzetből, hogy ily ítéletet hozzanak: Be nem bizonyítható.

„S ez volt-e az ítélet, midőn Eustace pörét tárgyalták?” kérdém.

„Igen.”

„Az esküdtszék nem volt meggyőződve róla, hogy férjem bűnös, de ép oly kevéssé volt meggyőződve arról, hogy férjem ártatlan? Ez-e a skót ítélet értelme?”

„Igen, ez a skót ítélet értelme. Három év óta a pörét tárgyaló ítélőszék ezen gyanúja nyilvánosan ismert, általánosan tudott dolog.”

Oh szegény kedvesem! ártatlan mártynom! Végre megértettem az egészet. Az álnév, mely alatt elveit; az iszonyu szavak, melyekkel intett, hogy ne kutassam titkát; a még sokkal iszonyubb kétség, mit e percben irántam táplál — mindezt megértettem most; rokonszenvem melegen osztozott kinjaiban és világosan keresztül láttam mindazon, mi azelőtt érthetetlen volt előttem. Ismét felemelkedtem a kerevetről, egy vállalkozó merész elhatározás által erősítve, mit a skót ítélet egyszerre felébresztett bennem; — oly elhatározás által lelkesítve, mely szentebb volt, sem-hogy bármily más ember előtt kifejezhettem volna, mint férjem előtt.

„Vigyenek Enstacehoz” mondtam. „Most már elég erős vagyok, hogy bármit elbirjak.”

Egy hosszas kutató tekintet után, melyel az ezredes szemem közé nézett, karját nyújtá és kivezetett a szobából.

XII. FEJEZET.

A skót bíróság ítélete.

Átmentünk az előcsarnok tulsó végére. Fitz Dávid ezredes egy keskeny hosszú szobába nyitott, mely a ház hátulján volt kiépítve, az udvaron végig húzódott egész az istálló faláig és szivarozó szobául szolgált.

Férjem egyedül volt a szobában s annak tulsó végén ült a kandalló közelében. Felugrott és némán megállt, midőn beléptem. Az ezredes halkán betette az ajtót utánam és visszavonult. Eustace meg sem mozdult, egy lépést sem tett, hogy elém jöjjön. Oda szaladtam hozzá, karjaimat nyaka köré fontam és megcsókolám. Nem ölelt át, nem csókolt vissz. Megadással tűrte enyelgésemet — de többet nem tett.

„Eustace!” mondtam. „Soha sem szeretlek jobban, mint e percben szeretlek! Soha nem éreztem irányodban azt az odaengedést, mit jelenleg érzek!”

Ő könnyedén kibontakozott karjaimból és gépies udvariassággal intett nekem, hogy foglaljak helyet.

„Köszönöm Valeria”, felelt hideg, kimért hangon. „Ön nm mondhat kevesebbet a történetek után; de többet sem mondhatvt. Köszönöm.”

A kandalló előtt álltunk e párbeszéd alatt. Férjem elhagyott és lassan, lehajtott ível távozott, kétségtelenül el akarván hagyni a szobát. Utána siettem, megelőztem és az ajtó elé álltam.

„Miért hagyysz el?” kérdém. „Mért beszélsz hozzám ily kegyetlen hangon? Haragszol Eustace? Kedvesem! ha csakugyan haragszol, kérlek — bocsáss meg!”

„Nekem kellene bocsánatot kérnem öntől,” felelt férjem. Kérem Valéria, bocsássá meg, hogy nőmmé tettem!”

E szavakat megtört, reménytelen alázatossággal ejté ki, mit látni s hallani leirhatatlan kínos volt. Kezemet keblére tettem és vágyva szóltam: „Eustace nézz reám!”

Lassan felemelte fejét és szemembe nézett, hideg, tiszta, könyvtelen szemekkel, melyekben változatlan kétségbeesés és állhatatos megadás tükröződött. E perc vegtelen, iszonyu

nyomorúságában magam is otyanné változtam! amilyen férjem volt; nyugodt és hideg lettem mint ő. Megfagyasztotta bennem a vért, az érzést, szívemet.

„Lehetséges-e” mondtam, „hogy kételkednél ártatlanságodba helyezett hitemben?”

Nem felelt a kérdésre, de keserűen felsőhajtott.

„Szegény asszony!” szólt, mint valami idegen, ki sajnálkoznék fölöttem.

„Szegény asszony!”

(Folyt. köv.)

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz bőrnek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kéz vörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szálfújta arcot vagy kezét, a legrovidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Puder alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó”-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt,
1938 a városházzal szemben.

Globin
cipőtisztítószer
legszebb

fényt adja,
a bőrt puhán és
egészen tartja.

ELADÓ!

50 drb 7 méteres
akác haszonfa

Értekezhetni: Piac-utca 44. sz. a.
az ügyvédi irodában. Telefon 151.

A Szent-Anna és Battyányi-u.
sarak házban

egy üzlethelyiség

esetleg lakással együtt

még mindég kiadó.

Szőlőoltvány.

szállít fajtisztaságért jótállva legduzsabb választékban má 1 évek óta elsőnek és megbízhatóbbnak ismert

Kükülmonti első szőlőoltvány telep; tulajdonos GASPARI FRIGYES Medgyes 25. sz. (Nagyküküllő m.) Tessék képes árjegyzéket kérni! Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 2210

Sesztina Lajos vaskereskedése

Piacz-utca 23. szám.

Nagy raktár

vizvezetési csövekben, kutkagylókban.

Zsírödönök.

Konyha-edények, főző konyhák, kályhák, John-mosógépek.

2375

Csak SICULIA névvel ellátott üvegek valódiak

SICULIA!

A legjobb gyógy- és asztali itatóvíz

A Málnási forrásvíz

agymorogást azonnal megszünteti

Páratlan nyálkaoldó és étvágygerjesztő

A gége, torok, tüdőgyomor, bél, vese, hólyag hurutos bántalmainál felülmulthatatlan.

Magyarországi főraktár:

A sós savanyu vizek királya

Brázy Kálmán Bpest
József-körút 37. Telefon 59-46

Kapható minden gyógyszer- és fűszerkereskedésben.

A Debreczeni Kölcsönös Segélyező-Egylet mint szervezet XXV-ik rendes közgyűlését

1909. évi február hó 21-én délelőtt 9 órakor a Kereskedő-társulat dísztermében tartja meg.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés és zárszámadások betérjesztése.
2. Az igazgatóság, felszámoló- és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása és az igazgatóság jelentésében foglalt indítványok fölötti határozathozatal.
3. A XXVI. 1909-iki évtársulat megalakulásának kimondása, egyuttal a XXI. 1904-iki évtársulat felszámolásához 5 tag választása.
4. Igazgatósági indítvány a rendkívüli tartalék és a negyedszázados fennállási tartalék hovaforditása tárgyában.
5. A kilépő 2 igazgatósági és 4 rendes felügyelő-bizottsági és egy póttag újra választása.

Fenyéri Zádor Lajos elnök.

Vadon Sándor, ügyész, jegyző.

Jegyzet. Az évi zárszámadások kinyomatva, a közgyűlés előtt 8 nappal az egylet helyiségében a hivatalos órákban átvehetők. A közgyűlésen az egylet minden tagja 1-5 heti vagy havi törzsbetéte után egy szavazattal bír, de saját betéte után tíz szavazatnál többet senki sem gyakorolhat, minden egyleti tag csak egy megbízást vállalhat magára, a megbízás csak 10 szavazatra jogosít.

Minden tag szavazati jogosultságáról, szavazatának számáról igazolványt kap, melynek alapján a közgyűlésen szavazó-lapok adatnak ki, az igazolványok a közgyűlést megelőzőleg legalább 2 nappal adatnak ki. Ugyanott bemutatandók a meghatalmazások is.

Alkalmi ajándéknak

Fésű, manicur és parfüm kazetták, Ridikülök. Férfi fehérművek, Nyakkendő, harisnyák s egyéb pipere és férfi divat cikkek.

Bőr-, selyem és kötött keztyük

olcsó árak mellett

Győrfi Sándor

keztyü-, kötszer és férfi divat üzletében
DEBRECZEN, Simonffi-u. (Városi bérház.)

Donogán és Somossy
Debreczen,
 Kistemplombazár.
 Menyasszonyi kelengye,
 vászon, kész fehérnemű.
 Női divatárak. Külön sző-
 nyegosztály. ²⁴⁵⁵
Óriási választék!

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavitó műhely
 közelében a vámospércsi or-
 szágot mentén fekvő ugyne-
 vezett Nyilas-telepen

házhelyek

valamint felépített munkás laká-
 sok kedvező részletfizetésre örök
 áron kaphatók.

Értekezhetni lehet **Dr. Már-
 ton Kálmán** ügyvédnél Piacz-u.
 44. szám. Ujfalussy-ház.

Légszesz és villamos csillárokat,
 ámpolnákat, falikarokat, menyezeti, asztali-, zongora és éjjeli szekrény-lámpákat
 készít petroleum és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít villamosra vagy
 légszesz és villamosra

Kulcsár József

bronzműves, Debreczen, Szent-Anna-u. 6. szám alatt.
Telefon 638. szám.

Telefon 638. szám.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreczeni képviselője tart állandó nagyvá-
 lasztéku raktárt légszesz szerelvény különlegességekből.

A Modern technika óriási föltűmulhatatlan vívmánya a ¹⁰⁰ égő légszeszlámpák
 50 százalék légszesz megtakarítással. Kül és belvilágításra ivlámpák gyönyörű hatás fényvel
 3/4 rész megtakarítás villamos ivlámpa világítással szemben.

Non Oxid Porcellán **invert égők** 120 gyertya fény világítási erővel 50 százalék légszesz
 megtakarítással 85 liter légszesz fogasztás óránként tehát 2 fillér.

Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény” gáz izzóttesteket, (harisnyákat)
 melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartását jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint
 minden e szakmába vágó javításokat, elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

Eladó bikák.

Szunyogh Szabolcs esztári gulyájából
 eladó 2 drb három éves és 14 drb 2 éves
 magyar tenyészbika. ²⁵⁶³

Bővebbet **Móricz Pál** Esztár, u. p. Pocsaj.

A „Debreczen“

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia-utca 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre
 áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat
 állithasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők, lako-
 dalmi és bál meg hívók s minden a nyomdai szakmába vágó mun-
 kálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen“ kiadóhivatalában
 eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen“ nyomda.